

קואליציה של פירומנים

אם החוק לצמצום עילת הסבירות היה מתבסס במדויק על מתווה השופט העליון סולברג, הוא היה סותם את הפה לכל מתנגדי הרפורמה המשפטית, ומוציא את הרוח ממפרשי הפגנות המחאה. אבל למה שבממשלה יחשבו בהיגיון?

אם למדינת ישראל היה ראש ממשלה מתפקד, הוא היה מכנס בתחילת השבוע באופן מידי את השר לוי וח"כ רוטמן, ונותן להם הנחיה גורפת: אתם גונזים מיידית את נוסח חוק ביטול עילת הסבירות כפי שהצעתם, לוקחים את מתווה השופט סולברג כפי שהוא פירסם בכתב העת 'השילוח' בפברואר 2020, לומדים אותו לעומק ומנסחים חוק שתואם אותו במדויק, בלי סטיה מינימלית ימינה ושמאלה. השבוע קיימתי סדרת שיחות עם כמה משפטנים בכירים, חלקם בשירות הציבורי, כדי להבין מהו אותו 'מתווה סולברג' המפורסם והאם נוסח החוק המוצע תואם אותו. מסתבר שהמתווה הזה ניתן לפרשנויות שונות. באותו מאמר כתב השופט נעם סולברג, בדיוק כפי שרוב הציבור מרגיש, כי עילת הסבירות, כפי שהיא מיושמת בפועל, מהווה חדירה של הרשות השופטת לתחומה של הרשות המבצעת. אלא שסולברג, כך הסביר לי השבוע אחד מבכירי המשפטנים בארץ, לא התכוון לחקיקה דווקא, אלא למדיניות שיפוטית של בתי המשפט. הצעתו היתה שבית המשפט יצמצם את השימוש בה, בעיקר בהקשר של החלטות מדיניות - לא דווקא מינויים ופיטורים - ובמקרים אחרים ישתמש יותר בעילות אחרות כמו עילת המידתיות.

מה עשו רוטמן ולוי? לקחו את מתווה סולברג הנכון, ומתחו אותו עד לקצה: מעבר לאבחנה שסולברג עשה בין דרג נבחר לדרג ממונה, הצעת החוק שהוגשה מסירה את עילת הסבירות לא רק מהחלטות של הממשלה, אלא גם של כל השרים ושל כל נבחרי הציבור - ראשי ערים, למשל - ושל פקידים שעבירו את ההחלטות שלהם כהחלטות שרים.

אפילו פרופ' יואב דותן, מהפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית, מתנגד חריף לשימוש בעילת הסבירות, יצא השבוע נגד הצעת החוק כפי שהוגשה, כיוון שהיא נותנת חסינות מוחלטת מביקורת לא רק על החלטות מדיניות של הממשלה, אלא גם להחלטות פרטניות של כל שר ושר. בכך סיפקה הקואליציה בעצמה את ארגוני התחמושת לארטרילריה של מתנגדי הרפורמה. ראשי המחאה האנרכיסטים, החוליגנים המופרעים (אני אמרתי אהוד ברק ושקמה ברסלר???) אלו שלא מוכנים להסתפק בהפגנות לגיטימיות במוצאי שבתות בקפלן אלא פועלים בכל עוז לשרוף את כל המדינה על כל תושביה, לא יכלו לקבל מצמד הפירומנים בצמרת המשפטית בכנסת מתנה טובה מזו.

אם החוק היה מתבסס על מתווה של שופט בית המשפט העליון בלי למתוח אותו, הוא היה סותם את הפה לכל מתנגדי הרפורמה המשפטית, ומוציא את הרוח ממפרשי הפגנות המחאה. שופטי בית המשפט העליון לא היו יכולים לצאת כנגד חוק שמתבסס על דברי שופט שהוא עצמו ובשרם, ראשי האופוזיציה הלוחמנית היו מתקשים לשכנע מה כל כך דיקטטורי בחוק שמבוסס על דברי שופט עליון, וגם ראשי המחאה היו מתקשים לשכנע את ההמונים שחוק המבוסס על עקרונות שניסח שופט בית המשפט העליון הוא הרס בית המשפט וחורבן הדמוקרטיה.

ובעוד כמה שנים נשב חלילה על חורבות מדינת ישראל, ונתווכח בלהט מי היו 'שורפי האסמים' של דורנו.

שופטי בית

המשפט העליון

לא היו יכולים

לצאת כנגד

חוק שמתבסס

על דברי שופט

שהוא עצמו

ובשרם, וגם

ראשי המחאה

היו מתקשים

לשכנע את

ההמונים

שחוק המבוסס

על עקרונות

שניסח שופט

בית המשפט

העליון הוא

הרס בית

המשפט וחורבן

הדמוקרטיה